№ 138. Sobota 15. Czerwca 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: ***Bez poczty:*** *kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów.* ***Z poczta*** ***kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inserecya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.***

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Mianowania.)

Wiedeń, 12. czerwca. Dr. *Ludwig Candid Hegedüs*, koncepista k. węgierskiej kancelaryi nadwornej i *Athanas Csimpowerin* c. k. telegr. rządowy zostali mianowani tłómaczami języka węgierskiego, a *Jan Sawicki* praktykant konceptowy przy c. k. Namiestnictwie w niż. Austryi tłómaczem języka halicko-ruskiego przy c. k. sądzie krajowym w Wiedniu i dnia 28. maja b. r. złożyli przysięgę.

(Posiedzenie izby deputowanych z dnia 11. czerwca.)

Początek posiedzenia o godzinie 10. Prezydujący Dr. Hein. W loży dworskiej: Ich Cesarzew. MM. Arcyksiążęta Ferdynand Maxymilian i Karol Ludwik. Na ławce ministeryalnej panowie: Hrabia Rechberg, Schmerling, baron Mecséry, Plener, Lasser, hrabia Degenfeld, hrabia Wickenburg i kontradmirał Wüllerstorf.

Przyzwolono urlop dwom deputowanym; usprawiedliwiano nieobecność kilku innych.

Konduktorowie poczty upraszają o polepszenie swego położenia.

Minister stanu *Schmerling* przyrzeka na jednem z najbliższych posiedzeń odpowiedź na interpelacyę względem języka naukowego w Galicyi, zaś na interpelacyę co do prześladowania kilku Dalmatyńców za popieranie unii z Kroacyą, ponieważ kroki te zarządzone zostały nie przez władze administracyjne, lecz sądownie, odpowie na jednem z przyszłych posiedzeń minister sprawiedliwości.

Na interpelacyę, czy rząd Jego Mości Cesarza przedsiębrał od czasu posiedzeń wzmocnionej rady państwa jakie kroki w sprawie majątku uniwersytetu krakowskiego, czy nie? A mianowicie w pierwszym wypadku: Jakie były te kroki rządowe i czego można się spodziewać po nich? Zaś w drugim wypadku: Czy rząd zamyśla poświęcić całą uwagę tej sprawie, od której załatwienia zawisły nietylko znaczne oszczędzenia wydatków dla państwa, ale także zachowanie najważniejszych traktatami zawarowanych widoków uniwersytetu krakowskiego? — odpowiedział minister stanu temi słowy:

Niejestto wyjątkowa kwestya lecz zostaje w związku ze sprawą biskupstwa krakowskiego. Dyplomatyczne układy z Rosyą prowadzi komisya. Ze strony Austryi sprawuje obowiązki komisarza mąż obeznany dokładnie z temi stosunkami. Rząd austryacki pragnie, ażeby obrady toczyły się w Krakowie, a rosyjski oświadcza się za Warszawą. Postanowienie nie zapadło jeszcze. Rząd cesarski przejęty jest ważnością tej sprawy i zajmie się gorliwie jej załatwieniem.

Prezydent oznajmia następujący wniosek:

„Wysoka izba raczy uchwalić:

Podać następujący, uniżony adres do Jego Mości Cesarza:

Najjaśniejszy Panie!

Na podstawie najwyższego dyplomu z 20. października 1860 i cesarskiego patentu z 26. lutego 1861 raczyłeś Wasza c. k. Apostolska Mość nakazać zwołanie reprezentantów, których sejmy krajowe wysyłają do rady państwa.

Przejęte nadzieją, że deputowani wszystkich krajów i ludów rozległego Cesarstwa powołani będą działać spólnie w zamiarze wypracowania konstytucyi państwa — dla dobra całości i z zaspokojeniem wszystkich jego części — przysłały nas tu sejmy krajowe, i podjęliśmy się tej wysokiej misyi.

Ale właśnie w przekonaniu tej misyi nie możemy dłużej taić tego przed sobą, że nie mamy prawa uważać obradujące tu teraz zgromadzenie za radę całego państwa, a nawet wyrzekło to c. k. ministeryum swoją deklaracyą złożoną na posiedzeniu z 5. czerwca r. b.

Nie wątpimy wprawdzie ani na chwilę, że mądrości Waszej Ces. Mości, wspartej wiernością i roztropnością ludów austryackich, powiedzie się usunąć szczęśliwie trudności, jakie stoją teraz na przeszkodzie utworzeniu reprezentacyi całego państwa. W dzisiejszym jednak niezupełnym składzie swoim nie może to zgromadzenie, ani jest powołane przystąpić do swoich najważniejszych i najnaglejszych zadań — do stanowczego zakreślenia konstytucyjnych władz w państwie, do uregulowania prawno-politycznych stosunków krajów pomiędzy sobą i względem całej monarchyi, nakoniec do uporządkowania budżetu całego państwa — i tem samem nie może dopełnić właściwego przeznaczenia swego.

W takim stanie rzeczy izba deputowanych mogłaby co najwięcej ograniczyć się zajęciem podrzędnemi czynnościami ustawodawczemi, które nie mogą bynajmniej co do ważności swej iść w porównanie z wielkiemi kwestyami teraźniejszemi i dolegającemi potrzebami. — Czynności te nie przyczynią się wcale załatwić wyższe zadania nasze.

Natychmiast zwołanie tem spieszniejsze sejmów krajowych odpowie gorącym życzeniom ludności, i dolegającym potrzebom pojedynczych krajów, i postąpi się tem znacznie w rozwoju i ustaleniu życia konstytucyjnego tak w krajach, jak w całem państwie.

Zwołanie sejmów umocni ludy Waszej Ces. Mości w ich zaufaniu w rzetelne i prawdziwe chęci przeprowadzić w życie udzieloną najłaskawiej ustawę zasadniczą, i skłoni ich więcej niż co innego starać się utrzymać potrzebną jedność i potęgę państwa.

Zważywszy to wszystko izba deputowanych przedkłada Waszej c. k. Mości następującą prośbę:

Racz Najjaśniejszy Panie odroczyć zgromadzoną obecnie radę państwa aż do czasu, w którym będzie się mogła zebrać cała rada państwa, i natychmiast zwołać sejmy krajowe aby dalsze ustawodawcze przedsięwzięły czynności.

Izba deputowanych rady państwa. Dr. Fr. Władysław Rieger z Czech, Franciszek Smolka, Prażak, dr. Lorenz Toman, Clam-Martinez, dr. Klaudi, Włodzimierz Cielecki, biskup Jirszyk, A. Z. Helcel, W. W. Tomek, dr. Bily, dr. Kupr, Mahaczek, dr. Millner, S. Dworzak, Helcelet, Hawelka, Karol Hubicki, dr. Brauner, Fr. Józ. Rezac, W. Zeleny, Kazimierz dr. Grocholski, Leonard Wężyk, dr. Dietl, Stan. Morgenstern, Ludwik Ruczka, Krzysztofowicz Jakób, Horodyski, Gutowski, dr. Wend. Grünwald, Stanek, Ignacy Zatka, dr. Obst, Bocheński, Rogalski, Kirchmajer, dr. Zyblikiewicz, Zikmond, dr. Hauschild, Alexander Dobrzański, Felix Reyzner, Karol Rogawski, Stefan Linbyssa, Kazimierz Dzieduszycki, dr. Nikodem Bętkowski, Wodzicki, Szemelowski, Adam Potocki, dr. Pracheński, Franciszek Schebek.

Prezes: P. wnioskodawca ma prawo, stosownie do regulaminu izby oznaczyć dzień dyskusyi nad jego wnioskiem.

Rieger wnioskodawca odpowiada, że uczyni to na przyszłem posiedzeniu.

Na zapytanie Prezesa izba zgadza się aby wziąć pod dyskusyę wnioski Broscha i Tarczanowskiego, i przystąpić do trzeciego odczytu regulaminu. Deputowany Szabel motywuje swój wniosek o utworzeniu wydziału konstytucyjnego, do którego mają być odsyłane wszystkie wnioski ściągające się do ustaw zasadniczych. Wydział ma się składać z 18 członków, po dwóch z każdego oddziału.

Oświadczenie p. ministra, że rada państwa jest szczuplejsza, nie zmienia nic bynajmniej w tym względzie. Rada państwa obraduje na zasadzie dyplomu październikowego, statutów lutowych, wyborów sejmowych i mowy tronowej. Zachodzą ważne kwestye zasadnicze. Nie należy odsuwać ich dla skrupułów formalnych. Dwa stronnictwa stanęły na przeciw siebie w izbie. Wydział doprowadzi do porozumienia i wyjaśnienia sytuacyi. I druga strona izby jest za autonomią, oznaczyć granice autonomii, jest głównym zadaniem rady państwa. Wydział ułatwi porozumienie w sprawie kompetencyi. Rada państwa musi orzec w tym względzie. Przedewszystkiem potrzeba pojednania i zgodnego postępowania.

Prezes pyta, czy wniosek ma być odesłany do wydziału?

Zgromadzenie zgadza się na to.

Dep. Giskra zabiera głos z trybuny.

Przeciwna strona izby podała także podobny wniosek. Jego c. k. Mość wyraził w mowie tronowej i w odpowiedzi na adres izby deputowanych, że ustawa zasadnicza potrzebuje zmian i rozszerzenia, i ta myśl ma stać się podstawą konstytucyjnego życia w Austryi.

Po tamtej stronie Leity że tutaj panuje absolutyzm, i staje w obronie zastarzałych instytucyi, że absolutyzm austryacki ścieśnia wolność węgierską, z tej przyczyny wnioskodawcy gruntownie rzecz rozważyli, nim wsparci opinią publiczną i zdaniem jednej części izby panów przedłożyli swój wniosek. Tuszymy, że nikt dzieciobójczej na własny płód nie podniesie ręki, mianowicie nikt z tych, co sami obradowali nad ustawą zasadniczą i do skutku ją przywiedli. Po cóż więc odraczać do jutra, co dzisiaj stać się może.

Wszakże mogłaby nadejść chwila, w której przeciwnicy nowego życia politycznego zechcieliby wystąpić z nowemi siłami: dla tego potrzeba natychmiast przystąpić do dzieła i podać państwu przekonanie, że teraźniejsi reprezentanci państwa tak są przejęci swojem zadaniem konstytucyjnem, jak to zaprzeczają po tamtej stronie Leity. I nikt nie będzie śmiał mówić, że teraźniejszy konstytucyonalizm jest tylko przemijającym zwrotem lub zewnętrzną tarczą wewnętrznego absolutyzmu.

Nie rozkładająca doktrynerya lecz wewnętrzne przeświadczenie utwierdza wnioskodawców w przekonaniu o kompetencyi rady państwa.

Następnie uzasadnia mowca ów wniosek następującej osnowy: „Izba raczy uchwalić: §. 9 ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwa ma być w następujący sposób zmieniony i uzupełniony:

1. Radę państwa zwołuje Cesarz corocznie.
2. Jeżliby rada państwa została rozwiązaną, ma być w przeciągu 3 miesięcy na nowo zwołana."

Wniosek ten jest gwarancyą trwałości życia konstytucyjnego, które tylko na bardzo krótki czas może być przerwane.

Termin trzech miesięcy zdaje się być całkiem stosowny na to, mianowicie w takim razie, jeżeli tym czasem zbiorą się sejmy krajowe. Wtedy będzie musiał rząd iść zawsze z radą państwa. Niepodobna przypuszczać, by namiętne wzburzenie w kraju miało w ogóle przeszkadzać nowym wyborom do rady państwa; najprędzej mogłoby dać powód do tego zbyt długie przerwanie rady państwa; lepiej bowiem, azeby rząd, chociażby poróżnił się z opinią publiczną starał się z nią porozumieć, niż żeby ją miał ustawicznie pomijać. Ostatni ustęp wniosku może nie jest całkiem poprawny, ale obrany został ze względu na ważność izby deputowanych.

Dalej przechodzi mowca do uzasadnienia następującego wniosku: „Izba raczy uchwalić: §. 12 ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwa ma być zmieniony jak następuje: Projekta ustaw przychodzą do rady państwa jako wnioski rządowe. Także radzie państwa przysłuża prawo, wnosić ustawy w sprawach swego zakresu czynności (§§. 10 i 11). Do każdej ustawy potrzebna jest zgodność obudwu izb i sankcya Cesarza."

Tylko tym sposobem zabezpieczone zostanie konstytucyjne spółdziałanie wszystkich czynników prawodawstwa.

Trzeci wniosek jest tej osnowy:

„Wysoka izba raczy uchwalić: §. 13 ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwa ma być zmieniony jak następuje: Ustawy wykonywa Cesarz za pomocą odpowiedzialnych ministrów i podległych im urzędników. Każde rozporządzenie względem wykonania ustawy potrzebuje podpisu odpowiedzialnego ministra. Jeżliby w czasie niezebrania rady państwa w sprawie należącej do zakresu jej czynności musiały być użyte środki naglące nieprzewidziane w ustawie, natenczas mogą te środki uzyskać prowizoryczną prawomocność, ale rząd obowiązany będzie wyłożyć najbliższej radzie państwa, ich powody i skutek. Odpowiedzialność ministrów i postępowanie sądowe przeciw nim określi osobna ustawa."

Pierwotny skład §. 13go jest zanadto niejasny i mógłby pomimo wszelkich postanowień konstytucyjnych zostawić reprezentacyi państwa tylko rolę widza. A to się nie zgadza z godnością prawodawczego zgromadzenia. Zasada konstytucyi wymaga, ażeby obok władzy wykonawczej szła zawsze reprezentacya ludu, i do tego zmierza wniosek. Teorya i praktyka sankcyonują tak samo odpowiedzialność ministrów, jak świętość i nietykalność udzielnej korony.

Odpowiedzialność wypływa jedynie z konstytucyonalizmu i nie ma nic spólnego z odpowiedzialnością obywateli w obec prawa. Bez niej stają się pozornemi wszystkie inne postanowienia konstytucyjne, i dla tego jest ona niezbędnie potrzebna.

Prócz tego podnosi ona blask korony i nie ubliża także stanowisku ministrów, albowiem minister jest wolnym mężem, który chętnie odpowie za to co czyni. Dla tego jest odpowiedzialność ministrów wyrzeczona faktycznie lub prawnie we wszystkich krajach konstytucyjnych.

Sama dobra wola ministrów nie może być uważana za dostateczną; inaczej niepotrzebaby żadnej konstytucyi. Zresztą odpowiedzialność ministrów nie jest to czcze słowo, lecz utwierdzają ją liczne przykłady. (Anglia, Francya, Północna Ameryka, Norwegia, Dania.) Na wszelki sposób jest ona najskuteczniejszą ochroną. Przytem jest rola reprezentacyi ludu tylko kontrolująca i dla tego nie tamuje nigdzie władzy wykonawczej. Zarzut, jakoby odpowiedzialność ministrów opierała się na przypuszczaniu nadużycia władzy, jest bardzo wątły; to samo da się powiedzieć o wszystkich ustawach prewencyjnych.

W Austryi jest odpowiedzialność ministrów jeszcze potrzebniejsza niż w innych krajach, a nawet nie da się pominąć ze względu na dawniejsze rozporządzenie. Także i usiłowania w Węgrzech nie przemawiają przeciw odpowiedzialności, gdyż mają głównie cechę narodową, a ponieważ są liberalne, może być tylko pożądanem dla nich, otrzymać ulepszoną znacznie ustawę zasadniczą, jak to na przykład dowodzi także adres, nad którym obradują właśnie w Peszcie. Również płonnym jest zarzut, jakoby tak nagła zmiana konstytucyi miała zwiększyć nieufność względem niej. Austrya nie powinna przebywać tak mozolnej drogi jak Anglia, z którą wiążą się tak okropne wypadki historyczne.

Mowca rozważa następnie wyrazy wniosku ściągające się do władzy wykonawczej, według których reprezentacya państwa wykluczona być ma od wszelkiego mięszania się do władzy wykonawczej.

Jeżeli odpowiedzialność ministrów nie ma być czczą tylko formą, potrzebne jest kontrasygnowanie. Zaspokoi ludność tem, że rozporządzenie będzie konstytucyjnem. Należy uregulować prowizoryczne warunki, tak aby tymczasowość nie stawała się hamulcem dla konstytucyjnego rozwoju państwa.

Bardzo jest trudno oznaczyć, za co mają być odpowiedzialni ministrowie, i przed kim odpowiadać mają; czy przed jedną z izb? czy przed umyślnie na to ustanowionym trybunałem? Kto ma ich kontrolować, jakich należy się trzymać zasad przy wyrokowaniu? Czy prawo korony ułaskawić skazanych, ma być ograniczone lub nie? Oto są warunki, nad któremi poźniej zastanowić się przyjdzie.

Wszystko co tu powiedziałem, pochodzi z przekonania, że izba jest kompetentną czynić zmiany w ustawie zasadniczej. Gdyby to podlegało wątpliwości, to praca dzisiejsza mogłaby być uważaną jako przygotowawcza do poźniejszych czynności zupełnej rady państwa.

Lecz nawet szczuplejsza rada państwa dostateczną jest w przedmiocie tym obradować i stanowić. Nie zachodzi żadna trudność, jeżeli odpowiedzialność ministrów uważamy tylko jako przedmiot prawodawczy, a tak jest właśnie. Potwierdza to uchwała izby o nietykalności deputowanych. Jeżeli izba mogła uchwalić privilegium favorabile dla deputowanych, to może także uchwalić privilegium odiosum dla ministrów. Stać by się mogło, chociaż nie jest prawdopodobnem, że zupełna rada państwa i sejmy krajowe oświadczą się przeciw odpowiedzialności ministrów. Jest to jeden powód więcej, rzecz uchwalić.

Mowca modyfikuje swój wniosek w ten sposób, że tylko ministrowie mają być odpowiedzialni, a wzmianka o innych, zawarta we wniosku pierwotnym, opuszczona. Niektórzy deputowani znajdą może wniosek ten zbyt centralizacyjnym. Lecz słowo centralizacya widocznie nadużywanem jest dzisiaj w ustach publiczności. Centralizatorowie w tej tu izbie są duszą i ciałem przeciwni systemowi cenralizacyjnemu, jaki był wprowadzony w ciągu ostatnich lat dwunastu, i są za autonomią gminy, powiatu i sejmów. Tylko sprawy spólne należą do zakresu reprezentacyi państwa. Wszak całe państwa jednoczą się w zamiarach prawodawczych, a my mielibyśmy się rozchodzić? My chcemy państwa — a przedewszystkiem, i to chcę mieć wyraźnie zastrzeżone, przedewszystkiem nie chcemy federacyi. Nie chcemy iść za przykładem państw federacyjnych, w chwili gdy państwa federacyjne porywają za oręż przeciwko sobie.

Centralizacya ma uczynić napowrót Austryę pniem silnym, który dotrwa burzom czasu, a nie wiązką prętów, co się z trudnością razem trzymają. Tego chcą centraliści tej tu izby.

Ludy co nas tu wysłały oczekują niecierpliwie ulepszenia stosunków wewnętrznych, umocnienia państwa, aby się nie stało pastwą obcych i demagogów. Niech zatem wszelka wyłączność zniknie w obec spólnej sprawy, w powszechnym uczuciu patryotyzmu, w obec nieprzyjaciół Austryi.

Mühlfeld uzasadnia swe wnioski względem prawa stowarzyszeń i petycyi, nietykalności osoby i pomieszkania, tajemnicy listów, wolności nauki, nauczania i wyznań i t. d.

Brosche przemawia za swym wnioskiem względem odpowiedzialności ministrów.

Wnioski Giskry, Broschego i Mühlfelda odesłane do wydziałów za uchwałą izby. Przyszłe posiedzenie w piątek.

Hiszpania.

(Doniesienia z San Domingo.)

Madryt, 5go czerwca. *Espana* podaje wiadomości z San Domingo z 29. kwietnia. Usposobienie ludności jest w ogóle pomy-

śline. Kreole bratają się z wojskiem hiszpańskiem. Grunta miały podnieść się znacznie w cenie.

Francya.

(Petycye. – Konferencye w sprawie Księstw Naddunajskich. – Rozprawy w ciele prawodawczem.)

Paryż, 9. czerwca. Dnia 7go b. m. senat francuski rozbierał wielkie mnóstwo petycyi względem najrozmaitszych przedmiotów. Godnem uwagi była petycya pana Grignon-Dumoulin, który żąda, aby popioły Ludwika Filipa sprowadzić do Francyi. Sprawozdawca dowiódł pismem ministra stanu, że zaraz po śmierci Króla Cesarz dozwolił pochować jego zwłoki w grobie familijnym w Dreux; lecz książęta orleańscy nie chcieli korzystać z tego upoważnienia. Wysłuchawszy to senat przeszedł do porządku dziennego.

— *Patrie* pisze: Mówią, że konferencye względem kwestyi Księstw Naddunajskich będą otwarte w Konstantynopolu dnia 20go b. m. Zapewniają, że książę Łabanow otrzymał polecenie od rządu rosyjskiego oświadczyć, że Rosya nie broni wcale zastrzedz w konwencyi, że gdyby przypadkiem książę Couza ustąpił, rząd Księstw Naddunajskich może być powierzony innemu zagranicznemu księciu.

Włochy.

(Stan zdrowia Ojca św. – Wiadomości bieżące.)

Rzym. Do paryskiego *Monde* nadeszła następująca depesza prywatna: „Rzym, 6. czerwca. Ojciec św. nie mógł dziś celebrować w oktawę procesyi Bożego Ciała. Lekka słabość Jego Świątobliwości była przeszkodą.“

Z Rzymu pod dniem 4. czerwca donoszą według marsylskiej depeszy: „Książę Piombino odjeżdża z czterma innymi członkami rzymskiej wysokiej szlachty, którzy podpisali adres do Cesarza Napoleona do Francyi; zaś rząd papieski żąda, ażeby zwrócili adres; a jeżeli nie zwrócą, grozi, że wzbroni deputacyi powrotu do Rzymu. Z powodu wyśledzonych proklamacyi i trójkolorowych kokard wydalił rzymski rząd jednego notaryusza i pietnastu lekarzy, którzy byli rodem z rzymskich prowincyi wcielonych do Sardynii. Przyaresztowano także pięćdziesiąt chłopaków wiejskich, którzy, ażeby uniknąć konskrybcyi włoskiej, schronili się na rzymskie terytoryum, lecz potem znowu puszczono ich na wolność.“

Rosya.

(Konwencya z Francyą względem ochrony własności literackiej.)

Petersburg. Dzienniki urzędowe z 4go b. m. ogłosiły konwencyę między Rosyą i Francyą, zawartą dnia 6. kwietnia a ratyfikowana dnia 26. kwietnia r. b. względem wzajemnej ochrony własności literackiej i artystycznej. Umowa zawarta jest na 6 lat, i w ciągu tego czasu będzie także przywóz książek nawzajem wolny od opłaty cet.

Z Moskwy donoszą z 31. maja, że Cesarz był na żałobnem nabożeństwie za księcia Gorczakowa.

Grecya.

(Spisek odkryty i aresztacye.)

Z powodu aresztacyi i rewizyi odbytych po domach w nocy z 27. na 28. maja donoszą z Aten pod dniem 1go b. m., że nieroztropni ludzie podburzyli spokojnych mieszkańców, którzy od 18 lat nie widzieli nic podobnego. Gazeta rządowa z dnia 28go maja zawierała artykuł następujący:

Troskliwy o porządek publiczny, spokojność i bezpieczeństwo widział się rząd zmuszonym zawezwać władz sądowych. Po odbytych rewizyach uwięziono dziś rano kilka osób, a między niemi panów Kalamidasa i Leonidasa Bulgaris. Ponieważ poszukiwania odbywają się z największą skrytością i szybkością, przeto nic więcej w tej chwili donieść nie możemy.

Od tego czasu gazeta rządowa nie wspomniała i słowa o tej sprawie. Jednak z korespondencyi dowiadujemy się, że się sprzysiężenie nie udało, gdyż spiskowi nie mogli się połączyć. Na pokładzie statku „Otto“ uwięziono także kilku oficerów.

Turcya.

(Wiadomości bieżące.)

Podług wiadomości otrzymanych ze Stambułu w Paryżu cierpi Sułtan na raka w żołądku. Raport internacyonalnej komisyi w sprawie Syryi oświadcza się za jednym gubernatorem. Depesza Fuada Baszy do rządu tureckiego zaręcza za utrzymanie spokojności w Libanie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 13. czerwca. Podług telegramu z Londynu z 12. b. m. wypadła jednomyślna uchwała trybunału apelacyjnego w Londynie w procesie względem banknotów Kossutha na rzecz c. k. rządu.

Peszt, 12. czerwca. Na dzisiejszem posiedzeniu izby niższej bronił Deak ustępu adresu swego co do zrzeczenia się tronu Cesarza Ferdynanda i Arcyksięcia Franciszka Karola. Stronnictwo rezolucyjne żądało zmiany tego ustępu i poprawkę jego przyjęto 134 głosami przeciw 120.

Zagrabie, 12. czerwca. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu kroackiego uchwalono wyprawić do Jego Ces. Mości adres przeciw exekucyi podatkowej, ponieważ lud nieodmawia podatków tylko nie jest w stanie zapłacić je do jesieni. W poniedziałek zaczną się obrady nad kwestyą unii z Węgrami.

Turyn, 12. czerwca. *Opinione* donosi, że ogłoszona w *Gazetta di Torino* lista ministeryalna jest prawdziwa, ale może dozna jeszcze małej zmiany. Oznajmienie nowego gabinetu izbom odwlekło się dla nieobecności Króla. Wczoraj była rada ministeryalna.

Ricasoli ogłosił, że będzie rozwijać dalej politykę Cavoura, która łączyła odwagę z roztropnością. Włochy mają prawo urządzić się jako jednolity naród. Ministeryum będzie szanować konstytucyę i ustawy, utrzymywać porządek, podejmować gorliwie uzbrojenie kraju, i wyraża w końcu ufność swoją w pomoc parlamentu. — W izbie przedłożony został wniosek względem założenia arsenału w Spezyi.

Berlin, 13. czerwca. Od granicy polskiej donoszą z 12.: Powszechnie słychać, że w Warszawie ma być wkrótce ogłoszony stan oblężenia na przedstawienie jenerała Suchozaneta.

Nowy Jork, 1. czerwca. Wojska unii z Kolumbii, wschodniej Pensylwanii i z Ohio wkroczyły do Wirginii.

Kanton, 30. czerwca. Poselstwo angielskie i francuskie w Pekinie są już instalowane. Japonia spokojna.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 14. czerwca. Na naszym dzisiejszy targu były następujące ceny: mec pszenicy (82 ℔) 5zł. 93c.; żyta (75 ℔) 4zł. 10c.; jęczmienia (65 ℔) 3zł. 28c.; hreczki 3zł. 15c.; grochu 4zł. 40c.; kartofli 1zł. 80c.; — cetnar siana 1zł. 13c.; okłotów 93c.; — sąg drzewa bukowego 15zł. 50c., sosnowego 10zł. 75c. w. a.

Ceny przeciętne zboża i innych artykułów od 15. do 31. maja na targach w Tarnopolu, Trembowli, Tarnowie, Frysztaku, Ropczycach i Jaśle.

	Miejsce targu											
	Tarnopol		Trembowla		Tarnów		Frysztak		Ropczyce		Jasło	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	4	75	5	10	6	16	6	.	6	.	5	62
„ żyta . . .	3	.	2	90	4	91	4	80	4	80	4	40
„ jęczmienia .	2	.	2	.	4	8	4	.	4	.	3	48
„ owsa . . .	1	.	.	95	1	95	2	.	1	90	1	63
„ hreczki . .	2	.	2	50	5		3	.	.	.	2	80
„ kukurudzy .	.	.	3	.	4	50	4	50	.	.	4	10
„ kartofli . .	.	83	.	90	2	.	1	20	1	30	1	80
Cetnar siana . . .	1	30	.	.	1	80	1	20	1	47	1	.
„ wełny . . .	.	.	.	.	.	.	180	.	.	.	.	.
„ nasienia konicza	.	.	.	.	34	.	22	50	.	.	35	.
Sąg drzewa twardego	11	50	.	.	9	50	5	20	6	71	6	50
„ „ miękkiego	9	50	.	.	7	.	3	30	4	45	4	30
Funt mięsa wołowego	.	16	.	.	.	15	.	12	.	13	.	13
Mas okowity . .	.	61	.	.	1	20	1	80	.	.	.	80

(Targ na bydło rzeźne w Wiedniu.)

Wiedeń, 10. czerwca. Na wczorajszym targu było 784 wołów z Węgier, 1478 z Galicyi a 68 z kraju. Z tego zakupili rzeźnicy wiedeńscy 1258, rzeźnicy z prowincyi 916, a za targowicą 3 sztuki; niesprzedanych popędzono na prowincyę 150 sztuk. Waga szacunkowa wynosiła na sztukę 515 do 680 ℔. Cena przeciętna wypadała na sztukę 152 zł. 50 c. do 205 zł., a na cetnar 27 zł. 25 c. do 30 zł. w. a.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. czerwca.

Hotel rosyjski: PP. Kownacki Antoni, c. k. porucz., z Czernicy. — Orłowski Oktaw, z Połowiec.

Hotel Langa: Brześciański Alex., z Krakowa. — Rubin, c. k. porucz., z Wiednia.

Hotel angielski: Mikołaj br. Mustatza, z Czerniowiec. — Mikołajewicz Kasp., z Filipkowiec. — Łukasiewicz Mik., z Poheryłówki. — Abrahamowicz Józ., z Trójcy. – Krzysztofowicz Kajet., z Załucza.

Hotel krakowski: Hajwas Szczepan, z Worszowiec. — Nahujowski Ant. z Czernicy. — Szlegel Lub., z Kopiatyna. — Pałuszyński Józ., z Ulicka. — Straz Fel., z Czernoszowiec. — Nikorowicz Paweł, z Hostowa. — Tustanowski Alex., z Sambora.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. czerwca.

PP. Waśkiewicz Teod., do Bilki. — Śląski Wład., do Rzuplina. — Papara Władysł., do Mchawy. — Załęski Karol, do Horodyszcza. – Pałuszyński Józ., do Ulicka. — Szlegel Lubin, do Kopiatyna. — Mikołaj hr. Grocholski, ces. ros. radca państwa, do Rosyi.

T E A T R.

Dziś opera niemiecka: „**Tell.**“

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. czerwca 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum	Stan po wietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god zrana	328 57	+ 14.2	73.5	wschodni sł.	jasno
2. god. po poł.	327 86	+ 19 4	48.8	„ „	pochmurno
10.god. wiecz.	327 64	+ 15 6	74 8	„ „	„

Wieczór o 11½ godz. burza. Ilość deszczu 4.‴10.

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacyi i t. d.

Dnia 17. czerwca: Licytacya na zabezpieczenie naprawy gościńców w powiecie Nadwórna w Stanisławowie. — Sprzedaż domu eraryalnego w Nagorzance w Buczaczu.

Dnia 18. czerwca: Wydzierzawienie dochodu targowego i miejscowego w Samborze. — Sprzedaż realności nr. 141 w Podhajcach. — Sprzedaż 3 budynków eraryalnych w Komarnie. — Sprzedaż realności nr. 624 w Czerniowcach. — Licytacya na zabezpieczenie naprawy dróg w powiecie Delatyn za pomocą ofert w Stanisławowie. — Sprzedaż budynku rządowego w Buczaczu.

Dnia 19. czerwca: Sprzedaż rozmaitych ruchomości w Malechowie. — Licytacya na dostarczenie drzewa opałowego dla dyrekcyi finansowej we Lwowie.

Dnia 20. czerwca: Sprzedaż realności nr. 138 w Stanisławowie.

Dnia 26. czerwca: Sprzedaż realności nr. 203¼ w Stanisławowie. — Sprzedaż sumy zahypotekowanej na dobrach Donkowicach w Przemyślu. — Sprzedaż trzech budynków rządowych w Busku. — Sprzedaż dóbr Stanestie w Czerniowcach.

Dnia 28. czerwca: Sprzedaż realności nr. 74 w Brzuchowicach we Lwowie. — Sprzedaż realności nr. 141 w Samborze. — Sprzedaż gruntu Expiarszczyzna w Złoczowie. — Sprzedaż dóbr Hroszówka w Przemyślu

Kurs lwowski.

Dnia 14. czerwca.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	50	6	58
Dukat cesarski	„ „	6	53	6	60
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	23	11	38
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	15	2	17
Talar pruski	„ „	2	6	2	10
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	81	60	82	40
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	85	63	86	43
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	148	—	150	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	67	30	68	13
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	79	25	80	25

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 14. czerwca.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 80.—. Metaliki po 5% za 100 zł. 68 15; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 780 –; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 178.50; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 138.25. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.60, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 138.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 11. czerwca.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	60.90	61.15
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	80.30	80.50
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	79 90	80 50
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	68.20	68.30
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	68.10	68.20
dtto. „ 4½%	59 —	59 25
dtto. „ 4%	51.25	51 75
dtto. „ 3%	38 50	39.—
dtto. „ 2½%	34.—	36 –
dtto. „ 1%	13 50	14 —
Przez. do wylos. z r. 1839	115.25	115 75
„ 1854	91 25	91 75
„ 1860	84.80	85 –
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	88 75	89.—
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	16.—
Wylos. obl. dawn długu państ. po 5%	67.—	68.—
„ „ „ 4½%	57 —	58 –
„ „ „ 4%	50.50	51.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	43.—	43.50
„ 3%	42 –	44.–
„ 2½%	41.—	42 50
„ 2¼%	37 —	38.—
„ 2%	33.—	34.—
„ 1¾%	29.—	29.50
dtto. z procent za granicą „ 5%	67.—	68.—
„ 4½%	57 —	58.—
„ 4%	50.50	51.—

B. Krajów koronnych	pien.	towar.
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi	89 50	90.50
Wyż. Aust. i Salb	89.50	90.—
Czech	90.—	91 –
Morawii	88 —	88 50
Szląska	87.—	87 50
Styryi	87.—	87.50
Tyrolu	97.—	99.—
Kar., Krainy, i Wyb.	88.50	89.—
Węgier	69 75	70.75
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	68 —	69.—
Galicyi	67.75	68.—
Siedmiogr. i Bukow.	65 75	66 50
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	88 —	88 50
Dług Tyrolu po 5%	67.—	68.—
„ 4%	50.50	51.—
Dług Salcburga „ 3½%	43.—	43.50
„ 3%	38.—	38.50
„ 2½%	31.50	32.—
Dług Krainy „ 2%	24 50	25.—
„ 1¾%	21.—	21.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	20.—	21.—
„ 2½% za 100 zł.	17.—	18.—
„ 2¼% za 100 zł.	16.—	17.—
„ 2% za 100 zł.	14.—	15.—
„ 1¾% za 100 zł.	11.—	12.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	778.—	780 –
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	178 40	178 60
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	581 —	582 –
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	1956	1958.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	276 —	276 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	173.50	174.—
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	123 —	123.50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 160 zł. (80%)	217.—	219.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 140 zł. (70%)	148 —	149 —
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	19.—	20.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	60.—	61.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	680.—	685.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	140.—	145.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	110.—	112.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	437 —	439.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	235.—	238.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	409 —	413
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	380 —	385.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	102.—	102 50
10 „ 5%	97.—	98 –
przeznacz. do los. po 5%	91 –	91 25
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99 75	100 —
przez. do los. po 5%	86.75	87
Gal. Tow. kred. po 4%	82.–	83.–

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96.75	97 25
detto detto w srebrze 5proc za 100 zł. w. a.	103 75	104 –
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	141.—	142
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	97.50	98 –
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	137.—	138 —
Kol. Gloggn. za 100 zł.	79.50	80 —
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	97.50	98.50
Lloyda za 100 zł.	83. –	86. –

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	117.25	117 50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	102 —	102 25
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	123.—	125.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	36.75	37.25
Esterhazego po 40 zł. m. k.	96.50	97 50
Salma „ 40 „ „	38.—	38 25
Palfiego „ 40 „ „	37.25	37.75
Clarego „ 40 „ „	35.50	36.—
St. Genois „ 40 „ „	37.50	38 —
Windischgrätza 20 zł. „	22.25	22 50
Waldsteina 20 „ „	25.75	26 25
Keglevicha 10 „ „	14 75	15 25

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	118 —	118 25
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	118.—	118 25
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	118 25	118 50
Genua za 100 lir. piem.	—.—	
Hamburg za 100 M. B.	104 50	104.75
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	.—	54 70
Londyn za 10 ft. szt	139 50	140.—
Lugdun za 100 fr.	—.	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	55 20	55 20
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast wol.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien	towar.
Dukaty ces. men.	6.65	6.67
dtto. pełnej wagi	6 65	6.67
Korona	19.25	19 35
20frankówka	11 12	11.14
Rosyjski impery.	11.40	11.43
Talar związkowy	2.07½	2 08½
Srebro	138.50	138.75

Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50 c.

KRONIKA.

(Przywóz zwłok Gorczakowa.) Gazeta wiedeńska z 12. b. m. donosi: Zwłoki księcia Gorczakowa nadeszły tu w niedzielę z Warszawy i przyjmowano je z odpowiedniemi honorami. Po ustawieniu ich w kaplicy cesarsko-rosyjskiej ambasady było nabożeństwo, na którem oprócz urzędników ambasady byli obecni: pierwszy ochmistrz dworu książę Karol Liechtenstein, Jego Excelencya pierwszy adjutant Jego Mości Cesarza fml. hrabia Crenneville i kilku jenerałów. W poniedziałek o godzinie 10. zrana odprawione zostały uroczyste exekwie w obecności familii zmarłego, jego wojskowej świty i członków cesarskiej ambasady. Z familii księcia towarzyszą zwłokom: owdowiała małżonka, syn książę Mikołaj i córka baronowa Mayendorff. Wczoraj we wtorek zrana przeniesiono zwłoki księcia Gorczakowa z kaplicy rosyjskiej ambasady na parostatek towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju „Ferdynand" dla przewiezienia ich do Sebastopola, gdzie pragnął być pochowanym. Szwadron kirysyerów towarzyszył konduktowi. Z rozkazu Jego Mości Cesarza był pierwszy ochmistrz dworu, książę Karol Liechtenstein, z kondolencyą u owdowiałej księżny Gorczakow. Rosyjski kuryer gabinetowy z Moskwy przywiózł księżnie pismo Jego Mości Cesarza Alexandra. — Jenerał kawaleryi Kouring, adjutant Jego Mości Cesarza Alexandra przyjechał do Wiednia.

(Siła marynarki amerykańskiej.) „Monitor floty" podaje z źródeł urzędowych wykaz angielskich sił morskich w Ameryce północnej i w Indyach zachodnich. — Podług tego znajduje się na tamtejszych wodach 24 okrętów angielskich, które mają 338 armat i 4140 ludzi; siła ich pary wynosi 5300 koni, a ładunek 23.035 tonów; pomiędzy temi statkami są dwa, które mają po 90 armat, wszystkie inne mniej jak po 22. — Zbroją jeszcze pięć okrętów, które udadzą się także w tamte strony, a będą mieć 111 armat, 1619 załogi, siłę 2880 koni i ładunek 16.331 tonów.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*